

PROF. DR. İSMAİL HAKKI ÜNAL

ÖZGEÇMİŞ

1957 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. ODTÜ Sosyal Bilimler Bölümü(Sosyoloji)'nden 1981 de, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden 1982 de mezun oldu. 1983 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Hadis Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak göreve başladı. 1990 yılında doktorasını tamamladı. 1993 yılında doçentlik, 2000 yılında profesörlük kadrosuna atandı. 1987-88 yıllarında Suudi Arabistan'ın Melik Suud Üniversitesinde araştırmacı olarak bulundu. 1999-2000 öğretim yılında Kırgızistan'ın Oş Üniversitesine bağlı İlahiyat Fakültesinde öğretim üyesi olarak görev yaptı. "İmam Ebu Hanife'nin Hadis Anlayışı ve Hanefi Mezhebinin Hadis Metodu" konulu doktora tezi Diyanet İşleri Başkanlığınca yayımlandı. Alanıyla ilgili yirmiyi aşkın bilimsel, yetmiş aşkın popüler makale, ulusal ve uluslararası sempozyumlara sunulan bildiriler hazırladı. Halen İlahiyat Fakültesi Dekanlığı görevini sürdürmektedir. Evli ve üç çocuk babasıdır.

YAYINLAR

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİLERDE YAYINLANAN MAKALELER

- “İslamda Üybülö Müçölörünün Biribirine Bolgon Mildeti Cana Coopkerçilikleri” (İslamda Aile Bireylerinin Birbirlerine Karşı Görev ve Sorumlulukları), Oş Devlet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, c:1, sayı: 1, s. 20-31, Oş 2000.

ULUSLARARASI BİLİMSEL TOPLANTILARDA SUNULAN VE BİLDİRİ KİTABINDA BASILAN BİLDİRİLER

- “Türkistan Türklerinin İslam Kültürüne Katkıları ve Fergana Bölgesi ve Civarında Yetişen Bazı Alimler” (Kırgızistan- Oş devlet Üniversitesi tarafından 21-23 Ekim 1999 tarihinde Oş'da düzenlenen “Türk Elderinin Düynölük Sivilizasyada Algan Ordu Cana Rolu/ “Türk Halklarının Dünya Medeniyetindeki Yeri ve Rolü” konulu Uluslararası Sempozyum)
- “Az. Muhammed Cana Tınçtık” (Hz. Muhammed ve Barış), (Kutlu doğum Haftası Münasebetiyle Oş Devlet Üniversitesi İlahiyat Fakültesince düzenlenen

sempozyumda sunulan tebliğ), İslam Cana Tınçtık, Oş Memleketlik Üniversitesi-Türkiye Diyanet Fondu, Oş 2000, s.35-44.

- “İslamda Urp-Adattın Manilülüğü” (İslamda Örf ve Adetin Değeri), Tüştük Kırgızistandın Tarihi Madaniyatı Cana Ekonomikası (Sempozyum bildirileri) 19-20 Mayıs 2000, Oş, s. 221-225.
- “Tuura Din Düşünüğünün Kalıptanışında Bilimdin Rolü” (Sağlıklı Din Anlayışının Oluşumunda Bilimin Rolü), (Sempozyum bildirisi) Oş Teknik Üniversitesi, Oş 2000.
- "İnsanî Değerler Açısından Hz.Muhammed'I Doğru Anlamanın Önemi" s.239-246, Yeni Biir Geleceğe Açılırken İnsan ve Din, Adana-2002.
- "Hac Aylarında Umre", Türkiyede Hac Organizasyonu Sempozyumu, 7-9 Temmuz 2006, s. 239-248, Ankara 2007.

ULUSAL HAKEMLİ DERGİLERDE YAYINLANAN MAKALELER

- “Fazlurrahman’ın Sünnet Anlayışı ve ‘Yaşayan Sünnet’ Kavramı Üzerine”, İslami Araştırmalar, cilt:4, sayı:4, s. 285-294, Ankara 1990.
- “Cerh ve Ta’dilde Mezhep Taassubunun rolü ve İmam Ebu Hanife örneği”, Bizim Dergah, sayı: 60, s. 11-15, Ankara 1993.
- “Seçmeci ve Eleştirel Yaklaşım veya Hz. Peygamber’i (s.a.v.) Anlamak”, İslami Araştırmalar,cilt:10, sayı: 1,2,3, s. 42-58, Ankara 1997.
- “Hanefi Usulcülere Göre Hz. Peygamber’in Fiilleri” .Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt: XXXVIII, s. 191-199, Ankara 1998.
- “Hz. Peygamber’in Dilinden Konuşturulan Tarih: Yere Batırılacak Ordu Rivayeti”, İslamiyât, cilt: 1, sayı: 2, s. 38-51, Ankara 1998.
- “İslam Kültüründe Kırk Hadis Geleneği ve Şeyh Hâmid-i Velî'nin Hadîs-i Erbaîn Şerhi”, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt:XXXIX, s. 137-146, Ankara 1999
- “Bir Tasavvuf Şairi Ahmedî'nin Hadis Kültürü”, İslamiyât, cilt: 2, sayı: 3, s. 197-207, Ankara 1999.
- “Hadislere Göre Kadının Örtünmesi”, İslâmiyât, cilt: 4, sayı 2, s. 53-68, Ankara 2001.
- “Muammer el-Kazzâfi ve Yeşil Kitabı”, İslâmiyât, cilt: 5, sayı: 2, s. 159-164, Ankara 2002.

- "Ebu Hanife ve Hadis", İslami Araştırmalar, c.15, sayı: 1-2, s. 75-81, Ankara 2002.
- "İslam'da Din Özgürlüğü ve İlk Uygulamalar", İslami Araştırmalar Dergisi c:18, sayı:3, s. 275-293, Ankara 2005.
- "Şehirlerin Faziletiyle İlgili Uydurma Hadisler ve 'Hayru'l-Buldan' Risalesi", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, cilt: XLI, s. 67-90, Ankara-2000.
- "Hz. Muhammed (s.a.v.) ve Tıp", Diyanet İlmî Dergi, (Hz. Muhammed özel sayısı) s.181-190, Ankara-2000.
- "Kur'an'da Aile Kurumu", Diyanet İlmî Dergi, c.40, sayı: 2, s. 7-20, Ankara-2004.
- "Geleneksel Hadis Yorumunda Şarih'in Hadisin Anlaşılmasına Katkısı", İslamiyat, c. 10, sayı: 3, s. 89-112, Ankara-2007.

ULUSAL BİLİMSEL TOPLANTILARDA SUNULAN VE BİLDİRİ KİTABINDA BASILAN BİLDİRİLER

- "Cafer es-Sadık- Ebu Hanife Münasebeti Çerçevesinde Özlenen İslami Birlik" Kardeşlik Günleri Sempozyumu, Ankara 1992 (İlim ve Sanat, sayı: 35-36, s. 87-94, İstanbul 1993)
- "Hadisleri Değerlendirmede Akılcı Yaklaşım", Hadis'in Dünü, Bugünü ve Geleceği Sempozyumu (14-15 Ekim 1993), s. 137-161, Samsun 1994.
- "Ahmed Hamdi Akseki'nin 'Peygamberimizin Vecîzeleri' Kitabındaki Mesajı", Ahmed Hamdi Akseki Sempozyumu 4-6 Kasım, Antalya 1994.
- "İslamda İşçi-İşveren İlişkileri", İslamda İnsan Modeli ve Hz. Peygamber Örneği, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1995, s. 243-249
- "İslam Kültürünün Sürekliliğini Sağlamada Hadis ve Sünnetin Rolü", İslam'ın Anlaşılmasında Sünnetin Yeri ve Değeri, Kutlu doğum Sempozyumu -2001, Ankara 2003, s. 25-31.
- "Ebû Hanife'nin Hadis-Sünnet Anlayışı", İmam-ı Âzam Ebû Hanife ve Düşünce Sistemi, (Sempozyum Kitabı), Cilt, 2, s. 275-284, Bursa 2005.
- "İslam Düşüncesinde Ailenin Dînî Temelleri", Küreselleşen Dünyada Aile Sempozyumu, s. 116-123, (Balıkesir-2009), Ankara 2010.
- "Kendi Dilinden Hz.Peygamber(s.a.s.), Kutlu Doğum Sempozyumu,(Muğla-2010).

•□□□ “Kur'an ve Sünnet Açısından Kutsiyet, Velayet ve Keramet", İslam Düşünce ve Geleneğinde Kutsiyet, Velayet, Keramet, s. 19-48, KURAMER Yayınları, İstanbul 2017.

DİĞER YAYINLAR

- **Ebu Hanife'nin Hadis Anlayışı ve Hanefi Mezhebinin Hadis Metodu**, Diyanet İşleri Başkanlığı yay., Ankara 1994, 2000, 2010.
- **Hadis 10-11-12** (İmam Hatip Liseleri İçin Ders Kitabı), Prof. Dr. Talat Koçyiğit ve Prof. Dr. Mücteba Uğur ile birlikte, Milli eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara 1985-1997.
- **Hadis** (İmam Hatip Liseleri için ders kitabı), Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları , 3. Baskı, Ankara 2006.
- **Veda Hutbesi ve Aktüel Değeri** (Doç. Dr. Ethem Cebecioğlu, Doç. Dr. İbrahim Sarıçam, Dr. Mustafa Aşkar ile birlikte) yeni Çizgi Yayınları, Ankara 1999.
- **Kırk Hadis Kırk Yorum**, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2011, 2012.
- “Sünnet” (**İslam’a Giriş** kitabı içinde) DİB yay., Ankara 2006.
- "Ebu Nuaym el-İsfâhânî, Hayatı ve İlmî Şahsiyeti", **Sahâbeden Günümüze Allah Dostları**, Şûle Yayınları, cilt: 1, s.29-42, İstanbul-1995.
- "Hac İbadeti", **Kürsüden Öğütler** kitabı içinde, s. 187-195, Ankara 2006.
- “Hac İbadeti, Fazileti ve Hikmetleri”, **Hac İrşat Görevlilerine Örnek Metinler** kitabı içinde, s. 24-33, Ankara 2010.
- “Hz. Peygamberi Örnek Almanın Mahiyeti”, **Hac İrşat Görevlilerine Örnek Metinler** kitabı içinde, 89-98, Ankara 2010.
- "İlk Muhatabının Dilinden Kur'an", Diyanet Aylık Dergi, sayı: 232, Ankara 2010.
- “Diyanet Aylık Dergi”de “Bir Hadis Bir Yorum” adı altında yayınlanan yazılar. 2005-2011 (71 adet)
- **Kur'an ve Hadis İlimleri**, İlitam/Ankuzem, Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yay., 2006 (Hadis Bölümü editörlüğü)
- **Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi** için hazırlanan 18 madde.
- **İslamiyet-Hristiyanlık Kavramları Sözlüğü I-II**, Ankara Üniversitesi Yayınevi, Ankara-2013. (İslamiyetle ilgili 33 madde)

- **Kırk Hadiste Anne Baba**, TDV Yayınları, Ankara 2016.
- “Müslüman Kimliğimiz Ne İfade Ediyor?”, s. 55-69, Hz. Peygamber ve Güven Toplumu, DİB Yayınları, Ankara 2017.

ÇEVİRİLER

- “İspanya Arapları ve İslam, Doğu Araplarıyla Mukayeseli Olarak İspanya Araplarının İslam'ın Tekâmülündeki Yeri” (Ignaz Goldziher'in aslı Macarca olan makelesinin İngilizce tercümesinden çeviri, Gesammelte Schriften, I/ 370- 423, Hildesheim 1967), İslâmî Araştırmalar, sayı: 1, s. 80-99, sayı: 2, s.48-62, Ankara 1986.
- “Periyodik Reform: Müceddid Hadisi Hakkında Bir İnceleme” (Ella Landau-Tasseron'un “The Cyclical Reform: A Study of Mucaddid Tradition”, Studia Islamica, LXX, s. 79-117, Paris 1989 isimli İngilizce makalenin çevirisi), İslami Araştırmalar, cilt: 6, sayı: 4, s.261-278, Ankara 1993.
- “Şafii İslam Hukukunun Baş Mimarı mıydı? (Wael B. Hallaq, “Was Al-Shafi'i The Master Architect of Islamic Jurupridence”, Intenational Journal of Middle East Studies, 1993, s. 587-605, makalenin çevirisi), **Sünni Paradigmanın Oluşumunda Şafii'nin Rolü** kitabı içinde, Kitâbiyât, Ankara 2000, s. 49-72.
- “Osmanlı Hanedânı'nın Manevi Çöküşü” (Gotthard Jaschke, “The Moral Decline of the Ottoman Dynasty”, Die Welt des Islams, N.S. Vol. IV, Nr. 1, Leiden 1995, makalenin çevirisi), İslâmiyât, c:2 sayı: 4, s. 181-184, Ankara 1999.

MÜZAKERELER

- "Sünnetin Dindeki Yeri" konulu uluslar arası sempozyumda Prof. Dr. i. Lütfi Çakan'ın tebliğinin müzakeresi, s.257-259, İstanbul 1997.
- Engelliler sempozyumunda, Doç.Dr.Bünyamin Erul'un tebliğinin müzakeresi. (DİB)
- "İnsan Onuru, İslam ve Hristiyanlıktaki Temelleri" konulu çalıştayda (3-4 Ekim 2005), Prof.Dr. Richard Heinzmann'ın bildirisinin müzakeresi, s. 204-206, Ankara 2006.
- Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde düzenlenen Sünnet sempozyumunda Prof. Dr. Selahattin Polat'ın tebliğinin müzakeresi. Konya 2007.

PROJELER

- Türkiye Diyanet Vakfı tarafından üstlenilen “Konulu Hadis Projesi” kapsamında “Üst Kurul Üyesi”. Proje sonunda hazırlanan **Hadislerle İslam** adlı eserde yayımlanan beş makale.